

ЖАЗ МЕЗГІЛІНЕ
АРНАЛҒАН
ЕРТЕ ЖАС ТОП
СЕРУЕН
КАРТОТЕКАСЫ

Картотека №1

Бақылау: Ауладағы қыдырып жүрген мысыққа бақылау жасау.

Еңбек. Аула сыпырушыға көмектесу.

Жеке жұмыс. Балалармен мысық туралы өлең жаттау.

Ойға батып мысық
Мысық сүтке тойды
Отыр көзін қысып
Көзін қысып қойды
Әндетіп бір баяу
Әндетіп бір баяу
Дейді мияу, мияу, мияу.

Қимылды ойындар: «Тышқан мен мысық» «Кім тез жетеді?»

Мақсаты: Шапшаңдыққа тәрбиелеу.

Көркем сөз: Бала мысық батыл-ақ,
Тышқан ұстау талабы.
Сылдыр етсе жапырақ,
Дереу бұға қалады.

Картотека №2

Бақылау: Балабақша ауласының тазалығын бақылау.

Мақсаты: тазалыққа, әсемдікке баулу. Еңбек сүйгіштікке, үлкендер еңбегін бағалауға тәрбиелеу.

Еңбек. Телімдегі қағаз және ағаш қалдықтарын жинастыру.

Жеке жұмыс: 1-2 балаға балабақша туралы өлеңдерін қайталау, әңгімелету.

Қимылды ойындар: «Кім шапшаң?» «Ұтып ал»

Мақсаты: Икемділікке баулу.

Көркем сөз. «Тазалық-денсаулық кепілі». (мақал)

Картотека №3

Бақылау: Ауа – райын бақылау.

Мақсаты: Ауа райындағы өзгерістерді аңғаруға және айтуға үйрету. Желдің бағытын қалай білу керектігін түсіндіру. Өз ойларын толық жеткізе білуге жұмыстану.

Қимылды ойындар: «Кім өз жалаушасына тез жетеді?»
«Қуыспақ»

Мақсаты: Икемділікке баулу.

Жеке жұмыс: Жұмбақ жаттау

Бар ма, жоқ па оны анық білмейсің,

Еңбек: Телімдегі гүлдерге су құю.

Көркем сөз: Жаңбыр, жаңбыр жау – жау,
Көк беленді сау – сау.

Картотека №4

Бақылау: Жаңбырдың жауғанын бақылату

Мақсаты: Жаңбырдың неден пайда болатыны туралы түсініктерін қалыптастыру. Оның табиғатқа тигізер пайдасын білдіру. Жерге сіңуін көсету. Ақ жауын ба, нөсер ме? Айыра білуге баулу.

Қимылды ойын: «Күн мен жаңбыр», «Жасырынбақ»

Мақсаты: Икемділікке баулу.

Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу

Көтеріліп теңізден, аспанға биік барамын.

Биіктен қайта түскенде, өңі кірер даланың.

Еңбек. Телімдегі қағаз, қоқыстарды жинау

Көркем сөз: Жау, жау жаңбыр, жау жаңбыр.

Арық суы мол болсын.

Өсімдіктер көп болсын.

Жауған жерің шөп болсын

Картотека №5

Бақылау: Ағаштың жапырақтарын салыстыра бақылау.

Мақсаты: Ағаштардың түрлеріне қарай жапырақтарының да әртүрлі болатындығын көрсету. Аққайың ағашының жапырағымен таныстыру. Оны емен ағашының жапырағымен салыстыра отырып, айырмашылықтарын айтуға үйрету. Ағаштың пайдасы туралы өз ойларын жеткізе білуге баулу.

Қимылды ойын: «Шеңберге дәл түсір» «Өз ағашыңды тап»

Мақсаты: Дене қимылдарын дамыту.

Жеке жұмыс. 3 – 4 баламен маршпен дұрыс жүруді үйрету

Еңбек. Телімдегі бұтақтарды жинау.

Көркем сөз. Жапырақтар, жапырақтар.

Күз болғанда сарғаяды.

Ал қазір тұр алдымызда,

Жап-жасыл боп бояуы

Картотека №6

Бақылау: Құстарға бақылау жасау.

Мақсаты: Олардың түрлерімен жақынырақ таныстыру.

Балалардың аяушылық, қамқорлық сезімін дамыту.

Құстар біздің досымыз, құстар қалықтап төбемізде ұшып жүр айналаны бағдарлап бақылау.

Еңбек: Құстарға жем шашу, нан қиқымын салу.

Жемсауыттарын жем жеп болғаннан кейін тазалап қою.

Жеке жұмыс: 2 – 3 балаға асфальт үстіне сурет салдыру.

Қимылды ойындар: «Көкек» , «Өз орынды тап»

Мақсаты: Ептілікке баулу.

Көркем сөз: Сауысқан – қорқақ құс,

Көкек – мақтаншақ құс.

Бұлбұл - әнші құс,

Көгершін – бейбітшілік құсы.

Картотека №7

Бақылау: Бақбақ гүліне бақылау жасау.

Мақсаты: Гүлзарда өсіп тұрған бақбақ гүлінің жапырағын, гүлін қарап басқа гүлден өзгешелігін ажыратып айта білуге үйрету. Гүлдер ауламызды көркеңдіріп тұрғанын айту әңгімелеу.

Қимылды ойындар: «Ғарышкерлер мектебі»

Мақсаты: Дене қимылдарын дамыту.

Жеке жұмыс: 2-3 балаға бақ-бақ гүлінің емдік қасиеті туралы мәлімет беру.

Еңбек: гүлдерге су құю, түптерін қопсыту.

Жұмбақ жасыру: Қырға кілем жайдым. (қызғалдақ)
Тал басында тамаша үй. (ұя)

Допты шеңберге түсіруге үйрету.

Қолдарына ұстап тұрған доптарын жеке-жеке шеңберге дәлдеп түсіру

Картотека №8

Бақылау: Бағдаршамды бақылау.

Мақсаты: Бағдаршамның шамдарын түстеріне қарай ажыратып білуге, әр түстің берілетін белгісімен жолда жүру ережесін сақтауға үйрету. Жасыл түс-жаяу адам жүретін белгі екенін, қызыл түс-көліктер жүретін белгі, қызғылт сасы-әзірленуге арналған белгі екенін үйрету.

Қимылды ойындар: «Күн мен түн» «Өз орныңды тап»

Мақсаты: Ептілікке баулу.

Жеке жұмыс. Тіл дамыту жаттығуларын қайталау.

Еңбек. Сынған ағаш қалдықтарын жинау

Көркем сөз. Дөңгелекті жалауға дейін айналдырып бар.

Картотека №9

Бақылау: Жаңбырды бақылау.

Мақсаты: Жаңбырдың жауғанын бақылату арқылы жерге түскен су тамшыларының оған сіңіп кетуінің мәнісін түсіндіру, жаңбырдың пайдасын білгізу.

Қимылды ойындар: «Күн мен жаңбыр» «Дауысынан таны»

Мақсаты: Ептілікке, шапшаңдыққа үйрету.

Жеке жұмыс: 2-3 балаға жаңбырлы күннің суретін салуды үйрету.

Еңбек. Аула сыпырушыға көмектесу.

Жұмбақ жасыру. Көтеріліп теңізден,
Аспанға биік барамын.
Биіктен қайта түскенде
Өңі кірер даланың (жаңбыр)

Картотека №10

Бақылау: Күннің көзін бақылау.

Мақсаты: Балаларға күннің өлі табиғатқа жататындығын түсіндіре отырып, оның қоршаған ортаға тигізер пайдасын түсіндіру. Оның танда қай жақтан атып, кешке қай жаққа бататынын бақылату.

Қимылды ойындар: «Күн мен түн» «Ақ серек, көк серек»

Мақсаты: Ептілікке баулу.

Жеке жұмыс: Балаларға жапырақтардан күнді құрастыруды үйрету.

Еңбек: Телімді сыпыру, артық заттарды жинастыру.

Көркем сөз: Жұмбақ жасыру.

Жұрттың бәрі, оны сүйеді,

Бірақ қарағысы келмейді. (күн)

Картотека №11

Бақылау: Табиғатты өзгерістерді бақылау (жел, салқын, жаңбыр, т.б.)

Мақсаты: Ауа райындағы өзгерістерді аңғарып айта білуге баулу. Олардың жыл мезгіліне байланысты өзгеріп отыратынын білгізу.

Қимылды ойындар: «Шеңберге дәл түсір», «Тышқан мен мысық»

Мақсаты: Елгілікке, шапшаңдыққа үйрету.

Жеке жұмыс. Өздерінің білетін тақпақтарын жатқа айтқызу.

Еңбек: Ойын алаңымызды жинастыру.

Көркем сөз: Жыл мезгілдері туралы тақпақтар.

Абайдың жыл мезгілдеріне арнаған өлеңдері.

Картотека №12

Бақылау: Ауа – райын бақылау.

Мақсаты: Ауа райындағы өзгерістерді аңғаруға және айтуға үйрету. Желдің бағытын қалай білу керектігін түсіндіру. Өз ойларын толық жеткізе білуге жұмыстану. Адамдардың сыртқы киімдеріне, айналадағы құстарға көңілдерін аударту.

Қимылды ойындар: «Қасқыр қақпан»

Мақсаты: Елгілікке баулу.

Жеке жұмыс: 3-4 балаға бау байлауды үйрету.

Еңбек. Құмды бір жерге үйіп, үстінен су шашу.

Жұмбақ жасыру. Төңірегі тең көрініп,
Теген жатыр төңкеріліп,
Жас та сыйған, кәрі сыйған,
Астына оның бәрі сыйған. (аспан)

Картотека №13

Бақылау. Аула сыпырушының еңбегін бақылау.

Мақсаты: Біздің бала бақшаның аула сыпырушысы атайдың еңбек құралдарын көрсеру қай құрал не үшін керек екенін айту.

Қимылды ойындар: «Ұстап ал» «Біз көңілді баламыз»

Мақсаты: Елгілікке, шапшаңдыққа үйрету.

Жеке жұмыс. Көрсетілген белгіге дейін ара қашықтықта (4 метрдей) түлкі, сияқты журу.

Еңбек. Жолды тазалау, жаяу адамдар жүретін жолдарды тазалау.

Көркем сөз. Еңбек ер атандырар. (мақал)

Еңбек етсең ерінбей,
Тояды қарның тіленбей.

Картотека №14

Бақылау. Құстарды бақылау.

Түрлерін айыра білуге үйрету.

Мақсаты: Құстардың түрлері де түстері де әртүрлі екен біреуі қара,біреуі ала,біреуі үлкен,біреуі кіші екенін бақылау.

Қимылды ойындар: «Торғайлар мен мысық» «Кім жылдам?»»

Мақсаты: Елгілікке, шапшаңдыққа үйрету.

Жеке жұмыс. Кеглідің арасымен жүру.(1-2 баламен)

Еңбек. Телімдегі қағаз қалдықтарды жинау.

Көркем сөз. Ақ көгершін, көгершін,
Қолғанат құс сен едің.
Бар кезіп қайт, ел үшін,
Кең дүниенің көлемін.

Картотека №15

Бақылау: Ауа-райын бақылау.

Мақсаты: Балалар бүгінгі ауа-райы қандай екен. Қандай тамаша күн шуағын төгіп тұр. Ауа-райы жақсы болса біз де таза-ауада көбірек серуендеп қайтамыз әңгімелесу.

Қимылды ойындар: «Кім тез атайды?» «Телефон»

Мақсаты: Ептілікке, шапшаңдыққа үйрету

Жеке жұмыс. 3-4балаға пішіндерді айтқызу, ұқсастықтарын таба білуге үйрету.

Еңбек. Аула сыпырушыға көмектесу.

Жұмбақ жасыру. Аспанда бір ана бар,
Маңы толған балалар.

(Ай мен жұлдыздар)

Кездеспейді екеуі,
Көк аспанда мекені.

(Ай мен Күн)

Картотека №16

Бақылау. Құстарды бақылау. Түрлерін айыра білуге үйрету.

Мақсаты: Құстардың түрлері де түстері де әртүрлі екен біреуі қара, біреуі ала, біреуі үлкен, біреуі кіші екенін назар салып бақылау.

Қимылды ойындар: «Торғайлар мен мысық» «Кім жылдам?»

Мақсаты: Елгілікке, шапшаңдыққа үйрету.

Жеке жұмыс. Кеглидің арасымен жүру. (1-2 баламен)

Еңбек. Телімдегі қағаз қалдықтарды жинау.

Көркем сөз. Ақ көгершін, көгершін,
Қолғанат құс сен едің.
Бар кезіп қайт, ел үшін,
Кең дүниенің көлемін.

Картотека №17

Бақылау: Ағаш жапырақтарының түсін бақылау.

Мақсаты: Ағаш түрлері әртүрлі болса олардың жапырақтарының пішіндері де әртүрлі болады және түстері де әртүрлі қарандаршы жасыл, қызғылт т.б айту.

Қимылды ойындар: «Ормандағы аю» «Өз парыңды тап»

Мақсаты: Ептілікке, шапшаңдыққа үйрету

Жеке жұмыс. Саз сабағындағы өлеңдерді 1-2 балаға айтқызып, қайталау.

Еңбек. Телімдегі құмды көтеру.

Тақпақ оқу. Ағаш біткен дірдектеп.
Жапырағын жоқтайды.

Картоотека №18

Бақылау. Қайда не өседі? Жеміс- жидектің өсетінін бақылау.

Мақсаты: Балаларға жемістердің көбі ағашта өсетінін, жидектер жерде өсетінін айту. Алма, алмұрт, шие, жүзім ағашта. Бүлдірген, қарақат жерде өсетінін айту.

Көркем сөз. Мен шиемін шиемін,
Күннің көзін сүйемін.
Мен өрікпін өрікпін,
Айналаға көрікпін.

Жеке жұмыс. Балалардың ішіндегі естиярларына жемістердің иісін, дәмін білуді ұғындыру, сұрау.

Еңбек. Арамшөптерді жұлға, суаруға баулу.

Қимылды ойын: «Қайсысы жеміс, қайсысы көкөніс?»

« Ұзын жол»

Картотека №19

Бақылау. Аспанды бақылау. (Ол қандай? Күн қалай түседі? Аспанда бұлт көп пе?)

Қимылды ойындар: «Күн мен жаңбыр», «Арқан тартыс»
«Түлкі мен қаздар».

Мақсаты: Ептілікке, шапшаңдыққа үйрету

Жеке жұмыс: 2-3 балаға аспан денелері туралы түсіндіру және танып айтуға үйрету.

Еңбек. Телімді сыпыру.

Көркем сөз: Тақпақ жаттау.

Көк аспанға қарасаң
Қызықтар көп орасаң
Күнді өзің білесің
Күнде көріп жүресің.

Картотека №20

Бақылау. Күннің көзін бақылау. Оның шапағына қолдарын созып жылуын байқау, жылы сөздер айту, жүректеріне қолдарын апарып, жылуын өз бойларына сіңірту. Қандай сезімде болғандарын әңгімелету.
Қимылды ойындар: «Күн мен түн», «Белгіленген орынға қарай жүгір»

Мақсаты: Елгілікке, шапшаңдыққа үйрету.

Жеке жұмыс. 5-6 баламен өз шығармашылықтарын білдіруге сурет салуға ұсыныс жасау.

Еңбек. Ойын алаңындағы ағаш сынықтарын, қағаз қалдығын, әйнек т.б. заттарды жинау.

Көркем сөз. 1. Күннің көзін сүйеміз.

Әдепмен бас иеміз.

2. Ақ сандығым ашылды,
Ішінен жібек шашылды.

Картотека №21

Бақылау. Темір жол бекетін бақылау. Поездың жолдарын, темір жол деп атайды, өзінің тоқтайтын бекеттері бар және сағаттарға байланысты жүретінін балаларға түсіндіру. Поездың өзінің бағдаршамы бар қызыл жанса, яғни поездар жақындады дегенді білдіреді..

Қимылды ойындар: «Көшірден өт», «Темір жолмен жүр»,
Мақсаты: Ептілікке баулу.

Жеке жұмыс. 2-3 Машинисттер туралы әгімелеу олардың өте жауапты жұмыс екенін түсіндіру.

Еңбек. Өз киімдерін ретімен мұқият киінуге, бауын байлауға жаттықтыру.

Көркем сөз. Жұмбақ.

Үш көзді батыр,

Жолды аңдып жатыр (Бағдаршам)

Картотека №22

Бақылау. Ауа-райының өзгешелігін, ерекшелігін бақылау. Түсте және кешке қарай оның өзгеріп отыратынын, жел, жаңбыр, дауылдың да болатынын түсіндіру.

Қимылды ойындар: «Дауыл болып жүгір», «Секіріп өт».

Мақсаты: дене қимылдарын дамыту.

Жеке жұмыс. 3-4 балаға күннің көзін сүйіп өсетін гүлдерді атау «Күнбағыс», «Күн шапағы» суреттен көрсету.

Еңбек. Ойын алаңыдағы сынған ағаш қалдықтарын жинастыру. Еңбексүйгіштікке баулу.

Көркем сөз. Жұмбақ. Өсіп тұрған бұл не?

Жаз болса жайнап,

Саясында ән салып,

Құстар жүрген сайран. (ағаш)

Картотека №23

Бақылау. Аулада жүрген күшікті бақылау.

Мақсаты: күшіктің жүгіріп, балаларды көрсе қуанатынын және оның сүйікті тағамы туралы жөнінде, олардың әр уақытта адамдарға көмегінің бар екенін түсіндіру өздерінің үйіндегі күшіктері жөнінде әңгіме құрау.

Қимылды ойындар: «ақ сүйек», «Ит пен қойшы».

Мақсаты: Елгілікке баулу.

Жеке жұмыс. Үй жануарларының адамдарға пайдасын және соның ішінде күшікті қызықтап, қарайтындары жөнінде әңгімелесу.

Еңбек. Гүлдерге су құю.

Көркем сөз. Бип-бип-бип дейді,

Жолдан былай кет дейді.

Күшікті басуға, болмайды.

Картотека №24

Бақылау. Телімдегі жәндіктерді (көбелек, қоныз) іздеп тауып, бақылау.

Қимылды ойындар: «Ақ серек, көк серек», «Аққу-қаздар».

Мақсаты: Бірігіп ойнауға тәрбиелеу.

Жеке жұмыс. 3-4 балаға көбелектің суретін салуды үйрету.

Еңбек. Телімді тазалау. Құмсалғыштың айналасын жинау.

Жұмбақ жасыру. Ұшқанда өлең айтады,
Қонғанда жер қазады.
Мұны да ойлап көрейік,
Шешуін кім табады? (қоныз)

Картотека №25

Бақылау. Ойын алаңындағы өзгерістерді бақылау.

Мақсаты: Балаларды байқағыштыққа және өз ойларын толықтай айта білуге үйрету. Сөздік қорларын молайту, байланыстырып сөйлеуді дамыту. Айнала қоршаған ортаны қорғауға, бір-біріне көмектесуге тәрбиелеу.

Қимылды ойындар: «Мысық пен тышқан»,
«Себетке допты түсір».

Мақсаты: Егтілікке баулу.

Жеке жұмыс: Құмда машинаға арналған автотұрақтар мен көпірлер жасауды үйрету.

Еңбек: Құмды көтеру, бұтақтар мен жапырақтарды жинастыру.

Жұмбақ жасыру. Дөңгеленіп өседі,
Желмен бірге көшеді. (қаңбақ)